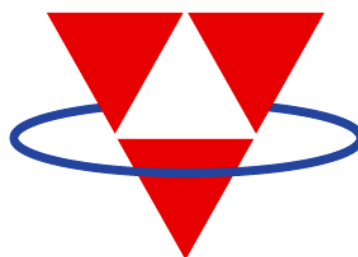

Jaarstukken 2017

**Gemeenschappelijke
Regeling WAVA**

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING **Wava**

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG	5
Programmaverantwoording	5
Paragrafen	7
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	7
Onderhoud kapitaalgoederen	10
Financiering	10
Bedrijfsvoering	11
Verbonden partijen	12
JAARREKENING	14
1. BALANS PER 31 DECEMBER 2017, VOOR RESULTAATBESTEMMING	14
2. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017.....	16
3. TOELICHTING OP DE BALANS EN HET OVERZICHT VAN BATEN EN	
 LASTEN.....	17
3.1 Algemene toelichting	17
3.1.1 Algemeen.....	17
3.1.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva	18
3.1.3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat	19
3.2. Toelichting op de balans.....	20
3.2.1 Immateriële vaste activa	20
3.2.2 Materiële vaste activa	21
3.2.3 Financiële vaste activa	22
3.2.4 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	22
3.2.5 Liquide middelen	23
3.2.6 Eigen vermogen	24
3.2.7 Voorzieningen	24
3.2.8 Langlopende schulden (looptijd meer dan 1 jaar)	25
3.2.9 Netto vlottende passiva < 1 jaar	25
3.2.10 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	26
3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	27
3.3.1 Algemeen.....	27
3.3.2 Bedrijfsopbrengsten	27
3.3.3 Personeelskosten	29
3.3.4 Kosten dienstverlening door groepsmaatschappijen	30
3.3.5 Afschrijvingen	30
3.3.6 Huisvestingskosten.....	30
3.3.7 Belastingen en verzekeringen	30
3.3.8 Overige bedrijfskosten	30
3.3.9 Financiële baten en lasten	31
3.3.10 Resultaat deelnemingen	31
3.3.11 Toepassing WNT.....	31
3.3.12 Overzicht gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen	33
3.3.13 Begrotingsrechtmatigheid	33
3.3.14 Overzicht onvoorziene uitgaven.....	33
3.3.15 Incidentele baten en lasten.....	34
3.4 Overige informatie	35
3.4.1 Werknemers.....	35
3.4.2 Kengetallen per SW-medewerker in AJ.....	36
4. OVERIGE GEGEVENS	37
4.1 Bijdrage per gemeente, voorschot.....	37
4.2 Bijdrage per gemeente, afrekening.....	38
5. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	39

JAARVERSLAG

PROGRAMMAVERANTWOORDING

Door het Rijk is de uitvoering van de participatiewet opgedragen aan gemeenten. Dit betreft uitvoering van de wsw, beschut werk en re-integratieactiviteiten. Ter voldoening aan die verplichting is door de gemeenten Aalburg, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout, Werkendam en Woudrichem de Gemeenschappelijke Regeling WAVA (hierna: WAVA) opgericht.

In 2016 is het implementatieplan 'Mensenwerk is de basis' vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Met dit plan is door de Raden van de deelnemende gemeenten in 2016/2017 unaniem ingestemd. Daarmee het bedrijf de ruimte gekregen om, naast de uitvoering van de wsw en beschut werk, activiteiten te ontwikkelen, mits deze een relatie hebben met de uitvoering van de Participatiewet. Daarmee is een duidelijke lijn naar de toekomst uitgezet. Het jaar 2017 is het eerste jaar waarin WAVA/!GO samen met de gemeenten volgens deze koers heeft gewerkt.

In het verlengde hiervan is in 2017 een traject opgestart om de visie, missie, koers en kernwaarden te herijken. Mede vanuit de gemeenten is de wens opgenomen om een onderzoek te starten naar het imago en profilering (verpoping) van het bedrijf. In de tweede helft van 2017 is hierover met meerdere geledingen uit het bedrijf gesproken. De algehele conclusie hierbij was dat de huidige kernwaarden nog voldoen. De visie en missie voldoen in de kern ook, maar zij behoeven vernieuwing en een eigentijdse vertaling. Het vernieuwingsproces wordt in 2018 voortgezet.

Met betrekking tot WerkLink is in 2017 tussen de betrokken partijen (de 6 deelnemende gemeenten, WAVA en !GO B.V.) een dienstverleningsovereenkomst afgesloten. Deze overeenkomst heeft een looptijd van 4 jaar: 1 januari 2018 tot en met 31 december 2021. Daarmee is de continuïteit ten aanzien van WerkLink in de komende jaren geborgd.

De samenwerking met de deelnemende gemeenten betreffende de Participatiewet is intensief en begint steeds meer resultaten op te leveren. Hoewel de uitvoering van de doelstellingen uit de Participatiewet in de beginjaren nog moeizaam op gang kwam zijn, mede door de duidelijkheid sinds het implementatieplan, de ontwikkelingen in 2017 steeds beter gegaan. Dit blijkt uit de stijging in 2017 van het aantal medewerkers in het kader van beschut werk en participatiewet. Daarnaast zijn bijvoorbeeld ook trajecten opgestart met statushouders. Ook is met het UWV, GGZ en de PRO/VSO-scholen intensief gezocht naar mogelijkheden tot samenwerking op het gebied van de P-wet en WMO.

Het boekjaar 2017 sluit met een positief resultaat van € 379.000 (exclusief het met de deelnemende gemeenten te verrekenen resultaat op participatie-activiteiten, zie hierna). Het resultaat van de deelneming !GO B.V. (hierna: !GO) is hierin voor 100% meegenomen. In het resultaat is een aantal incidentele posten opgenomen, voor per saldo € 128.000 (bate). Incidentele baten betreffen: de rijkssubsidie wsw is volgens de meicirculaire 2017 aanzienlijk hoger vastgesteld dan was begroot op basis van de septembercirculaire 2016; er was sprake van een incidentele bate met betrekking tot een vordering op een voormalig directeur. Een belangrijke incidentele last had betrekking op het vervroegd afschrijven van immateriële activa; daarnaast

zijn incidentele kosten gemaakt voor implementatie AFAS en onvoorzien. Het resultaat op de PMC's was beter dan begroot. In de toelichting op de cijfers (hoofdstuk 3) wordt op deze posten nader ingegaan. Naast dit resultaat is sprake van een positief resultaat op participatieactiviteiten van € 75.000. Het deel van dit resultaat dat samenhangt met opdrachten van de deelnemende gemeenten (€ 70.000) wordt afzonderlijk verrekend met de gemeenten. Dit is als zodanig verwerkt in de jaarrekening van !GO.

In de interne bedrijfsvoering wordt voortdurend gestreefd naar kostenefficiënt en effectief werken. Inmiddels is wel duidelijk dat, wil het bedrijf goed kunnen blijven functioneren, de grens van wat op dit punt verantwoord is inmiddels wel is bereikt.

Op het gebied van automatisering is in 2017 is de keuze gemaakt om voor zowel HRM als salarissen per 1 januari 2018 de overstap te maken naar het pakket AFAS. In het tweede halfjaar zijn veel inspanningen verricht om de implementatie op tijd gereed te hebben. De systemen zijn op 1 januari 2018 in gebruik genomen. In de eerste maanden van 2018 zal de inrichting (met ondermeer sturing via workflows) nog verder gestalte worden gegeven. Verder zijn op het gebied van informatievoorziening projecten opgezet om de risico's rond informatiebeveiliging te inventariseren en – in samenhang daarmee – de maatregelen die nodig zijn om te kunnen voldoen aan de eisen volgens de AVG (algemene verordening gegevensbeveiliging).

Bij het vaststellen van de jaarrekening zal het bestuur tevens een besluit nemen over de bestemming van het positieve resultaat.

PARAGRAFEN

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt ingegaan op de weerstandscapaciteit van WAVA en een inventarisatie van risico's, die vervolgens worden gerelateerd aan de weerstandscapaciteit. Daarnaast wordt nog ingegaan op enkele kengetallen met betrekking tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit worden de middelen en mogelijkheden bedoeld die de organisatie heeft om niet begrote kosten te dekken.

De weerstandscapaciteit bestaat voornamelijk uit de algemene reserve. Eind 2017 bedraagt de algemene reserve € 1.087.000 vóór de resultaatbestemming over 2017. De omvang van de algemene reserve bevindt zich, op basis van de cijfers uit de jaarrekening 2016, op het maximum van de beleidsmatige bandbreedte. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2017 zal in het kader van de resultaatbestemming door het bestuur besloten worden over een eventuele aanpassing van dit maximum, op grond van de afgesproken rekenregels. Volgens deze rekenregels mag het maximum van de algemene reserve op grond van de cijfers over 2017 worden bijgesteld naar een bedrag van € 1.224.000.

De algemene reserve dient om onvoorziene risico's die samenhangen met de uitvoering af te dekken. In december 2013 heeft het Algemeen bestuur het volgende beleid vastgesteld:

1. WAVA brengt jaarlijks alle risico's die verbonden zijn aan haar activiteiten en de bedrijfsvoering in beeld.
2. WAVA splitst deze risico's enerzijds in vaste lasten en subsidieresultaat en anderzijds in overhead en exploitatieresultaat.
3. De berekening voor de weerstandscapaciteit voor WAVA wordt gebaseerd op 3% van de absolute bedragen van de aan WAVA toe te rekenen opbrengsten en kosten in de onderdelen overhead en exploitatieresultaat.
4. Een minimumomvang van de weerstandscapaciteit vast te stellen omdat WAVA niet gewoon is gedurende het boekjaar begrotingswijzigingen door te voeren.
5. De minimumomvang van de weerstandscapaciteit vast te stellen op 1 maal het berekende jaarrisico, het maximum op tweemaal dit risico.
6. De berekening van de weerstandscapaciteit is niet maatgevend voor een berekening van de bestemming bij het rekeningresultaat. Dat laatste vindt elk jaar apart plaats, waarbij wel het minimumniveau van de weerstandscapaciteit in acht wordt genomen.

Hierbij wordt nog opgemerkt dat de algemene reserve beleidsmatig niet gerelateerd is en ook niet bedoeld is voor het opvangen van risico's en fluctuaties in de subsidie-systematiek. Bij het vaststellen van de resultaatbestemming over 2014 is door het bestuur overwogen om hiervoor eventueel een aparte risico- en egalisatiereserve te vormen. Begin 2015 is echter besloten tot het alternatief dat de individuele gemeenten hiervoor een eigen risicoreserve aanhouden.

Risico-inventarisatie (financieel)

In deze paragraaf wordt ingegaan op – relevante – risico's waarmee de organisatie in de komende tijd te maken heeft. De beschreven risico's moeten worden gezien in de totaliteit van WAVA en !GO.

In deze risico-inventarisatie worden de risico's onderscheiden in de risico's die samenhangen met de vaste lasten en subsidieresultaat en anderzijds de risico's met betrekking tot overhead en exploitatieresultaat. De gekwantificeerde risico's kunnen vervolgens worden gerelateerd aan de omvang van de weerstandscapaciteit.

Risico's in samenhang met vaste lasten en subsidieresultaat:

- Het macrobudget voor de sw is gefixeerd op een vast bedrag, dat alleen voor loon- en prijsontwikkelingen wordt aangepast. Het macrobudget bestaat uit een prijscomponent (P) en een volumecomponent (Q). De gevolgde methodiek is dat het macrobudget gelijk blijft en dat mutaties in Q leiden tot aanpassingen in de P. Als landelijk het volume achterblijft dan zal de prijscomponent per fte stijgen en andersom. Verder spelen er op landelijk gebied nog een aantal ontwikkelingen die financiële consequenties kunnen hebben, waarvan het effect op dit moment nog niet goed kan worden ingeschat. Dit betreft enerzijds dat de methodiek van de blijfkansenberekening wellicht wat wordt aangepast en anderzijds dat eventueel de zgn. demping gaat vervallen. Met demping wordt bedoeld dat voor gemeenten met minder dan 100 AJ in het budget de daling van het aantal AJ met een jaar vertraging wordt verwerkt, waarmee ook de daling van het budget wordt gedempt. Momenteel is voor 5 van de 6 deelnemende gemeenten demping van toepassing; met ingang van 2019, na de fusie van de Altena-gemeenten, nog 2 gemeenten, aangezien de nieuwe gemeente Altena meer dan 100 AJ heeft. Vorenstaande risico's dragen in sterke mate een politiek karakter en kunnen niet goed worden gekwantificeerd.
- De bijdrage per AJ die is opgenomen in de budgetten 2017 bedraagt € 25.240. In het voorlopige budget voor 2018 is het bedrag per AJ voor dat jaar € 24.292. Indien de situatie zich voordoet dat landelijk de uitstroom in 2017 lager blijkt te zijn dan waarmee rekening is gehouden zou het budget verder kunnen dalen. Voor 2018 kan dit risico maximaal € 88.000 bedragen. De kans hierop wordt ingeschat op 50%.
- Het risico bestaat dat de uitstroom van de Wsw-medewerkers bij WAVA ten opzichte van de in het budget berekende blijfkans achterblijft. Door de systematiek van T-1 betekent dit dat WAVA in die omstandigheid voor het verschil van de medewerkers de salarislasten voor één jaar moet voorfinancieren. Het risico voor 2018 wordt ingeschat op maximaal 6 arbeidsjaren (loonkosten € 168.000). De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 50%.
- In de cao SW is afgesproken dat de loonkostenstijging wordt gekoppeld aan de loon en prijsontwikkeling (LPO) van het budget, waardoor dit in principe niet tot een extra risico leidt. Echter ligt het loon van een grote groep sw-medewerkers op het niveau van het wettelijk minimumloon (WML), zodat die ontwikkeling in ieder geval wel gevolgd moet worden, ongeacht of er sprake is van de LPO ontwikkeling in het budget. Een WML-stijging van 1% die niet tot compensatie zou leiden heeft een effect € 62.000; de kans hierop wordt ingeschat op 50%.

- Op grond van de Wet Werk en Zekerheid moet aan werknemers (ook sw-medewerkers) die ziek uit dienst gaan een transitievergoeding worden betaald. Inmiddels is een wetsvoorstel in voorbereiding dat in dergelijke gevallen niet meer de werkgever deze vergoeding moet betalen, maar dat dit wordt gedaan vanuit het Algemeen werkloosheidsfonds (Awf). Deze wetsaanpassing is nog niet van toepassing bij ontslag van Wsw-medewerkers na een UWV ondergrensindicatie.

Risico's met betrekking tot de overhead en exploitatieresultaat:

- Het niet geheel realiseren van de begrote netto-opbrengst. De omzet wordt deels gerealiseerd bij de deelnemende gemeenten en deels op de vrije markt. De mogelijkheden om de begrote omzet te realiseren zijn dan ook afhankelijk van de takenpakketten van onze deelnemende gemeenten en van de economische-/marktsituatie. Door veranderende omstandigheden bestaat het risico dat de omzet niet wordt gehaald. Kans van optreden is minder dan 50% en omvang risico is voor 2018 € 84.000.
- Voor het realiseren van omzet is het nodig om voldoende mensen te hebben die bij de diverse PMC's kunnen worden ingezet. De terugloop van het aantal sw-medewerkers heeft hierop een negatief effect. De verwachting is deze terugloop voor een belangrijk deel kan worden gecompenseerd door medewerkers die via nieuw beschut werken of P-banen instromen, alsmede ook de begeleidingsvergoeding die zij meebrengen. Als deze verwachtingen niet uitkomen kan het gaan voorkomen dat opdrachten niet kunnen worden geaccepteerd of teruggegeven moeten worden. Het financieel risico hiervan wordt voor 2018 ingeschat op € 320.000 en de kans daarop op 50%.

Als alle hier genoemde risico's (exclusief de risico's die betrekking hebben op de subsidiesystematiek) zich tegelijk zouden voordoen maal de kans, dan zou dat een bedrag omvatten van € 233.000. Hiertegenover staat een weerstandscapaciteit in de vorm van de algemene reserve van € 1.087.000 (vastgesteld maximum op basis van jaarrekening 2016). In de begrotingen van de komende jaren (2018 e.v.) is jaarlijks een bedrag voor onvoorzien opgenomen van € 100.000. Daarmee is voor het komende jaar een weerstandscapaciteit beschikbaar van € 1.187.000. Hierbij wordt nog opgemerkt dat de kans dat alle hiervoor genoemde risico's zich tegelijk zullen voordoen zeer klein is.

Financiële positie.

Door middel van onderstaande kengetallen wordt inzicht gegeven in de financiële positie van GR WAVA.

De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen schulden minus vorderingen ten opzichte van de netto opbrengsten. Een netto schuldquote tussen 0% en 90% wordt als normaal beschouwd.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin men in staat is aan financiële verplichtingen te voldoen. Dit kengetal geeft de het percentage eigen vermogen weer ten opzichte van het totale vermogen. De minimum norm voor deze ratio wordt gesteld op 30%.

Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Het is overigens bij WAVA niet de bedoeling om structureel (positieve) resultaten te boeken, maar om een sluitende exploitatie te hebben.

Verslagjaar 2017	Verloop van de kengetallen		
	verslag 2016	begroting 2017	verslag 2017
Kengetallen			
netto schuldquote	38,70%	41,20%	37,52%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	38,70%	41,20%	37,52%
solvabiliteitsratio	13,09%	12,50%	14,64%
structurele exploitatieruimte	0,97%	0,00%	0,70%

De norm van 30% voor de solvabiliteitsratio wordt niet gehaald door de schuldenlast uit het verleden. In 2017 is deze ratio verbeterd, door aflossingen op de leningen.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De doelstelling ten aanzien van de kapitaalgoederen is, dat deze goed worden beheerd. Het daartoe noodzakelijke onderhoud is en zal worden uitgevoerd.

Algemeen

WAVA heeft de gebouwen aan het Wilhelminakanaal Noord en de Esdoornlaan te Oosterhout in eigendom. In 2017 is op basis van een integrale inspectie de onderhoudstoestand van de gebouwen en installaties opnieuw in beeld gebracht en op grond daarvan is de onderhoudsplanning geactualiseerd. Het plan dient ter onderbouwing van de voorziening onderhoud en vormt de leidraad voor de in de begroting 2018 en volgende jaren opgenomen bedragen voor onderhoud.

Financiële consequenties

Alle kosten van doorlopend onderhoud aan gebouwen en installaties e.d. worden in de resultatenrekening opgenomen.

FINANCIERING

In 2010 heeft WAVA een lening opgenomen voor de terugkoop van het pand Wilhelminakanaal Noord / Esdoornlaan te Oosterhout. Het bedrag van deze lening was oorspronkelijk € 5.000.000, met een looptijd van 10 jaar. Ultimo 2017 resteert hiervan nog een lening van € 1.250.000.

Daarnaast is er nog een last van een in 2004 afgesloten lening ter financiering van tekorten. In 2014 is deze lening ad € 5.000.000 vernieuwd, waarbij sprake is van aflossingen met ingang van eind 2017, voor € 1.000.000 per jaar. Voor de aflossing ultimo 2017 is voor eenzelfde bedrag herfinanciering aangetrokken.

Dit leidt ertoe dat eind 2017 de volgende leningen in de balans staan:

- Een langlopende lening bij BNG, eind 2017 groot € 1.250.000,-, met een looptijd tot april 2020. Het rentepercentage bedraagt voor de periode tot en met april 2020 vast 0,3 %. Jaarlijks wordt € 500.000 afgelost op deze lening.
- Een langlopende lening groot € 4.000.000 met een looptijd tot december 2021. Het rentepercentage bedraagt vast 0,84% tot december 2021. Aflossing vindt plaats in jaarlijkse termijnen van € 1.000.000, waarvan de eerstvolgende eind december 2018 vervalt.

- Een langlopende lening groot € 1.000.000. Deze lening is afgesloten op 29 december 2017 en heeft een looptijd van 5 jaar, aflossing in één keer op einddatum. De rente is 0,335% vast tot einde looptijd, december 2022.

Verder is een kredietfaciliteit bij de BNG beschikbaar van € 1.588.230.

Het betalingsverkeer is volledig geautomatiseerd en verloopt middels een systeem van elektronisch bankieren. In lijn met de bepalingen van de wet FIDO is een treasurystatuut opgesteld. Het thans fungerende treasurystatuut is in 2009 vastgesteld en wordt in 2018 geactualiseerd.

WAVA voldoet aan alle verplichtingen inzake het Schatkistbankieren. Dagelijks wordt het saldo beoordeeld en indien nodig afgestort ten gunste van de centrale overheid. Een overzicht met betrekking tot het verloop hiervan over het boekjaar is opgenomen in de toelichting op de balans, paragraaf 3.2.4.

Gelet op de gemaakte afspraken met de deelnemende gemeenten, waarbij de begrote gemeentelijke bijdrage op kwartaalbasis vooraf, aan WAVA wordt vergoed, verwacht WAVA voorlopig geen beroep te hoeven doen op de kasgeldfaciliteit bij BNG.

Op balansdatum 31 december 2017 zijn er geen lopende treasurytransacties.

BEDRIJFSVOERING

Resultaat

Het boekjaar 2017 sluit met een positief resultaat van € 379.000 (exclusief het met de deelnemende gemeenten te verrekenen resultaat op participatieactiviteiten). Dit resultaat is gerealiseerd door de activiteiten van WAVA en !GO gezamenlijk. Het resultaat van WAVA bedraagt € 64.000 positief, het resultaat op de deelneming !GO bedraagt € 315.000 positief. Het resultaat van !GO wordt voor 100% meegenomen in het resultaat van WAVA; dit is grotendeels opgenomen onder de post resultaat deelnemingen en, voor zover het onvoorzien lasten betrof, onder de post onvoorzien.

Toelichting op het resultaat

Zoals hiervoor al is opgemerkt is het positieve resultaat 2017 ad € 379.000 voor een deel de danken aan incidentele posten, per saldo € 128.000 batig.

In belangrijke post in de exploitatie wordt gevormd door het subsidieresultaat. Dit betreft het verschil tussen de rijkssubsidie wsw en de (loon)kosten van de wsw medewerkers. Het subsidieresultaat is € 391.000 gunstiger dan begroot, doordat de ontvangen rijksbijdrage hoger was dan voorzien in de begroting, waartegenover ook hogere personeelslasten stonden. Beide onderdelen kunnen als incidenteel worden betiteld, zoals ook nader is toegelicht in paragraaf 3.3.2.

Verder was in 2017 sprake van de volgende incidentele posten:

- het conform bestuursbesluit vervroegd afschrijven op immateriële activa: last € 294.000 (zie paragraaf 3.3.5)
- een ontvangst met betrekking tot een vordering op een oud directeur, bate € 163.000 (zie paragraaf 3.3.10).
- Kosten implementatie etc. AFAS, last € 69.000 (zie paragraaf 3.3.10)
- Onvoorzien uitgaven, last € 63.000 (zie paragraaf 3.3.14)

Binnen de deelneming !GO is een positief resultaat behaald. Dit is vooral te danken aan hogere netto omzetten bij de PMC's groenvoorziening, groepsdetachering en publieke dienstverlening 2. Hiertegenover stonden hogere kosten met betrekking tot uitbesteed werk en externe kosten, alsmede hogere kosten voor personeel.

Voor wat betreft de diverse PMC's kan het volgende worden vermeld. Bij de PMC Beschermd Werk was de netto-omzet in lijn met 2016, maar lager dan begroot. Het kostenniveau lag redelijk in lijn met de begroting en vorig jaar, waardoor ten opzichte van de begroting sprake was van een negatiever resultaat. In 2017 is veel aandacht besteed aan aanpassingen binnen de afdeling, zowel qua indeling als processen en personeel. Hierdoor is de afdeling beter voorbereid op toekomstige ontwikkelingen zoals leerwerken. Het resultaat bij Groepsdetachering was beter dan begroot, wat vooral te danken was aan een hogere omzet. Deze was deels incidenteel, waarbij ook inhuur via een collega-bedrijf nodig was om de piekbelasting op te vangen. Bij Individuele plaatsing en detachering kostte het veel inspanningen om uitstroom van sw-medewerkers op te vangen. Hierdoor is sprake van een teruglopende omzet en resultaat ten opzichte van het vorige jaar. In vergelijking met de begroting lag het resultaat redelijk in lijn. Het resultaat van Publieke dienstverlening 1 is redelijk stabiel. Bij Publieke dienstverlening 2 is sprake van groei van de omzet door nieuwe opdrachten. Doordat de directe kosten ook hoger waren is het resultaat lager dan begroot en licht negatief. Ook bij Groen was sprake van een toename van de omzet door nieuwe opdrachten, waartegenover hogere kosten van de omzet; het resultaat is daardoor lager dan begroot. Bij de participatieactiviteiten steeg de omzet eveneens. Hierdoor is over 2017 sprake van een resultaat van € 75.000, waarvan € 70.000 afzonderlijk wordt verrekend met de deelnemende gemeenten.

Fiscaliteiten: Convenant Horizontaal Toezicht

In het kader van het Convenant Horizontaal Toezicht met de belastingdienst vindt jaarlijks een gesprek plaats waarin de fiscale ontwikkelingen met betrekking tot WAVA!/GO worden besproken. Beide partijen zijn tevreden over de samenwerking. Ten aanzien van de vennootschapsbelastingplicht (Vpb) voor overheidsinstellingen is begin 2016 door de belastingdienst bevestigd dat sprake is van een Vpb-vrijstelling voor WAVA, doordat de gemeentelijke bijdrage als tekortfinanciering kan worden beschouwd.

VERBONDEN PARTIJEN

Overzicht verbonden partijen

De deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling WAVA zijn: Aalburg, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout, Werkendam en Woudrichem. Daarnaast zijn binnen de gemeenschappelijke regeling de volgende rechtspersonen aanwezig:

- !GO B.V., ten behoeve van het aangaan van samenwerkingsverbanden met derden, gericht op de verbetering van de mogelijkheden voor de uitvoering van de doelstelling van WAVA.
!GO B.V. is voor 100% eigendom van WAVA.
Het resultaat van !GO B.V. wordt volledig verrekend met WAVA.
- Entrada A.I.D. B.V.; dit is een 100% deelneming van !GO B.V.
Entrada A.I.D. B.V. is de entiteit waarin onder meer de werknemers vanuit andere contracten dan de WSW, ambtenaren en het regulier personeel worden

verloond. De activiteiten van Entrada A.I.D. B.V. worden volledig verrekend met !GO B.V.

Met trots en dank voor de bijdrage van al onze partners en vooral onze medewerkers, die 2017 tot een succesvol jaar hebben gemaakt, spreek ik de hoop uit ook in 2018 te mogen rekenen op hun inzet en betrokkenheid.

Drs. E.B.A. Lichtenberg MCM
Algemeen directeur

JAARREKENING

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2017, VOOR RESULTAATBESTEMMING

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
<i>VASTE ACTIVA</i>		
3.2.1 Immateriële vaste activa		
Afsluitkosten geldlening	-	425
	-	425
3.2.2 Materiële vaste activa met economisch nut		
Grond	3.630	3.630
(Voorzieningen aan) terreinen	74	93
Gebouwen/kantoorinrichtingen	2.901	3.054
Installaties	308	394
Projecten in uitvoering	-	-
	6.913	7.171
3.2.3 Financiële activa		
Deelneming !GO B.V.	2.015	1.700
	2.015	1.700
<i>VLOTTENDE ACTIVA</i>		
3.2.4 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Debiteuren	283	444
Vorderingen groepsmaatschappijen	-	-
Vorderingen op deelnemende gemeenten	-	-
Uitzettingen in Rijksschatkist	767	342
Overige vorderingen en overlopende activa	35	23
	1.086	809
3.2.5 Liquide middelen		
	1	96
TOTAAL ACTIVA	<u>10.016</u>	<u>10.201</u>

(bedragen x € 1.000)

PASSIVA

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
3.2.6 Eigen vermogen		
Algemene reserve	1.087	1.084
Resultaat lopend boekjaar	<u>379</u>	<u>251</u>
	1.466	1.335
3.2.7 Voorzieningen		
Overige	<u>776</u>	<u>716</u>
	776	716
3.2.8 Langlopende schulden > 1 jaar		
Leningen financiële instellingen: BNG en Rabobank	<u>6.250</u>	<u>6.750</u>
	6.250	6.750
3.2.9 Netto vlottende passiva < 1 jaar		
Crediteuren	88	240
Schulden aan groepsmaatschappijen	606	240
Schulden aan deelnemende gemeenten	-	-
Belastingen en premies sociale verzek.	379	415
Overlopende passiva	<u>451</u>	<u>506</u>
	1.523	1.400
TOTAAL PASSIVA	<u><u>10.016</u></u>	<u><u>10.201</u></u>

2. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

(bedragen x € 1.000)

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Bedrijfsopbrengsten (3.3.2)			
Diensten aan groepsmaatschappijen	281	282	352
Opbrengst diensten derden	1.349	1.310	1.308
Opbrengst verhuur	703	645	669
	2.333	2.237	2.328
Rijkssubsidie	13.832	13.097	15.338
Overheidsbijdrage via gemeente	-	-	61
Gemeentelijke bijdrage	1.658	1.658	1.240
	15.490	14.755	16.640
Netto-opbrengsten	17.823	16.992	18.968
Personeelskosten (3.3.3)	14.729-	14.330-	16.395-
Kosten dienstverlenende groepsmaatschappijen (3.3.4)	1.827-	1.810-	1.827-
Afschrijvingen (3.3.5)	682-	399-	399-
Huisvestingskosten (3.3.6)	358-	349-	328-
Belastingen en verzekeringen (3.3.7)	2-	5-	6-
Overige bedrijfskosten (3.3.8)	53-	53-	29-
Dotatie Voorzieningen	60-	-	18
Totaal bedrijfskosten	17.712-	16.946-	18.966-
Bedrijfsresultaat	111	46	1
Rentebaten (3.3.9)	-	-	-
Rentelasten (3.3.9)	47-	48-	48-
	47-	48-	48-
Resultaat na interest	64	2-	47-
Onvoorzien	63-	100-	
Resultaat deelnemingen (3.3.10)	378	102	298
Totaal resultaat nog te bestemmen	379	-	251
Mutatie reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	379	-	251

3. TOELICHTING OP DE BALANS EN HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

3.1 ALGEMENE TOELICHTING

3.1.1 Algemeen

Activiteiten

In verband met de herstructurering van de GR WAVA te Oosterhout is de uitvoering van de Wsw per 1 januari 2001 ondergebracht bij !GO. De gemeenschappelijke regeling is de enige aandeelhouder van !GO B.V. (hierna !GO).

De belangrijkste taak van de gemeenschappelijke regeling is een juiste uitvoering van de Wsw. Hiertoe is met !GO een overeenkomst afgesloten die onder andere de volgende onderdelen bevat:

- Het nemen van een aanwijzingsbesluit tot uitvoering van de sociale werkvoorziening;
 - Het maken van afspraken over de te realiseren taakstellingen;
 - Verhuren van onroerend goed aan !GO;
 - Detacheren van Wsw- en ambtelijk personeel bij de diverse vennootschappen.
- Met de invoering van de participatiewet in 2015 is tevens beschut werk ondergebracht bij WAVA en vinden (via !GO) overige re-integratieactiviteiten plaats.

Dit betekent dat de balans per einde boekjaar, alsmede het overzicht van baten en lasten slechts betrekking heeft op bovenvermelde activiteiten.

Lijst van deelnemingen

Aandeel in kapitaal

Deelnemingen:

!GO B.V. te Oosterhout en haar deelneming in:	100%
Entrada Arbeids Integratie Diensten B.V. te Oosterhout	100%

Voor wat betreft Entrada Arbeids Integratie Diensten B.V. (Entrada) geldt dat deze gebruikt kan worden om mensen in dienst te nemen op andere arbeidsvoorwaarden dan die formeel voor !GO zijn vastgesteld. Dit is met name gewenst in het kader van bedrijfsactiviteiten gericht op het integreren van mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt.

Fiscale positie

Met de Belastingdienst zijn samenwerkingsafspraken van toepassing in het kader van het Convenant Horizontaal Toezicht. Gemeenschappelijke regelingen waren tot en met 2015 niet vennootschapsbelastingplichtig (Vpb), aangezien zij kwalificeerden als een publiekrechtelijk rechtspersoon. Met ingang van 2016 is nieuwe wetgeving van toepassing die (lagere) overheidsinstellingen ook onder het regime van de Vpb brengt. Omdat de GR WAVA een gemeentelijke bijdrage nodig heeft, die feitelijk dient als tekortfinanciering en waarvan duidelijk is dat een positief resultaat in WAVA in principe leidt tot verplichting tot terugbetaling van gemeentelijke bijdrage aan de gemeenten, heeft de belastingdienst begin 2016 aangegeven dat onder die condities vrijstelling voor de Vpb wordt verleend aan WAVA.

3.1.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het BBV. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderinggrondslag is vermeld. Een geconsolideerde balans en overzicht van baten en lasten zijn conform het BBV niet in de jaarrekening opgenomen. De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Mede in verband met de door de GR WAVA aan !GO afgegeven comfortletter is de deelneming op grondslag van continuïteit gewaardeerd.

Tenzij anders vermeld worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa omvatten enerzijds de afsluitkosten van een geldlening (afschrijvingstermijn gerelateerd aan looptijd geldlening) en een boeterente in verband met de afkoop van een SWAP (afschrijving in 10 jaar).

In haar vergadering van 21 december 2017 heeft het bestuur besloten om in de jaarrekening 2017 de resterende boekwaarde per 31 december 2017 van de immateriële vaste activa geheel vervroegd af te schrijven.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur of tegen lagere bedrijfswaarde. Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare activa worden gewaardeerd tegen verwachte directe opbrengstwaarde. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs dan wel duurzaam lagere waarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker is, maar redelijkerwijs kan worden ingeschat. Daarnaast kunnen voorzieningen worden gevormd ter equalisatie van kosten. Voorzieningen worden, tenzij anders vermeld, opgenomen tegen nominale waarde.

Langlopende schulden en uitzettingen

Opgenomen leningen en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume worden geen verplichtingen opgenomen op balansdatum.

3.1.3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen zodra zij bekend of voorzienbaar zijn. Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra deze definitief zijn vastgesteld en zijn uitgekeerd.

Opbrengsten

Opbrengsten worden verantwoord op het moment dat deze zijn gerealiseerd. De met omzet samenhangende kosten worden aan dezelfde periode toegerekend.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.2. TOELICHTING OP DE BALANS

3.2.1 Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa kan als volgt worden weergegeven.

(in euro's x 1.000)

Oorspronkelijke aanschafwaarde

Afsluitkosten geldlening saldo per 1 januari	324	
Afkoop SWAP ivm aankoop pand 2010	<u>668</u>	992
Oorspronkelijke aanschafwaarde per 31 december 2017		<u>992</u>

Totaal afschrijvingen

Afsluitkosten geldlening afschrijving per 1 januari 2017	130	
Afschrijving 2017	<u>194</u>	324
Afkoop SWAP ivm aankoop pand afschrijving per 1 januari 2017	437	
Afschrijving 2017	<u>231</u>	668
Totaal afschrijvingen per 31 december 2017		<u>992</u>

Boekwaarde per 1 januari 2017

425

Boekwaarde per 31 december 2017

-

De immateriële vaste activa hebben enerzijds betrekking op afsluitkosten van een geldlening en anderzijds op de kosten in verband met afkoop van een SWAP. In haar vergadering van 21 december 2017 heeft het bestuur besloten om de resterende boekwaarde per 31 december 2017 van de immateriële vaste activa geheel vervroegd af te schrijven. Hierdoor is de boekwaarde ultimo 2017 nihil.

3.2.2 Materiële vaste activa

OVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven.

bedragen in euro's x 1.000

	Grond	Voorzienin- gen aan terreinen	Gebouw/ kant.inr.	Installaties	Totaal materiële activa
Oorspronkelijke aanschaffingswaarde per 1 januari 2017	3.630	448	4.196	2.648	10.922
Investeringen 2017	-	-	-	-	
Projecten in uitvoering				-	
Desinvestering					
Oorspronkelijke aanschaffingswaarde per 31 december 2017	<u>3.630</u>	<u>448</u>	<u>4.196</u>	<u>2.648</u>	<u>10.922</u>
Totaal afschrijvingen per 1 januari 2017		355	1.142	2.256	3.752
Afschrijvingen 2017		20	153	85	257
Terugboeking afschrijvingen wegens desinvesteringen		0-	0	1-	
Totaal afschrijvingen per 31 december 2017	<u>-</u>	<u>374</u>	<u>1.295</u>	<u>2.340</u>	<u>4.010</u>
Boekwaarde per 1 januari 2017	3.630	93	3.054	393	7.170
Boekwaarde per 31 december 2017	3.630	74	2.901	308	6.912

De materiële vaste activa hebben betrekking op de gronden, gebouwen en installaties aan Wilhelminakanaal Noord / Esdoornlaan in Oosterhout, Deze worden lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur van 5, 10, 20 of 40 jaar. Over de grond vindt geen afschrijving plaats. De materiële vaste activa bevatten uitsluitend investeringen met een economisch nut.

In 2017 hebben geen investeringen plaatsgevonden.

In 2014 zijn de onroerende zaken getaxeerd. De taxatiewaarde is destijds bepaald op € 5,15 miljoen. Gelet op de prijsontwikkelingen in de markt zal de waarde eind 2017 ca. € 4,7 miljoen bedragen.

3.2.3 Financiële vaste activa

Deelneming !GO B.V.

Het verloop van de waardering van de deelneming kan als volgt worden weergegeven:

Boekwaarde per 1 januari 2017		1.700
Mutaties 2017		
Resultaat deelneming	<u>315</u>	
Totaal mutaties 2017		315
Boekwaarde per 31 december 2017		2.015

De deelneming wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De totale verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 17.535.000 (aandelenkapitaal en agioreserve).

3.2.4 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	31-12-2017	31-12-2016
<i>Debiteuren</i>		
Debiteuren derden	285	446
Voorziening voor oninbaarheid	2-	2-
Totaal	<u>283</u>	<u>444</u>
<i>Vorderingen op groepsmaatschappijen</i>		
!GO B.V.	-	-
Totaal	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Vorderingen op deelnemende gemeenten</i>		
Uitstaande subsidiebetalingen Wsw	-	-
Totaal	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Uitzettingen in rijkschatkist</i>		
Schatkistbankieren U/G	767	342

Overige vorderingen en overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten	1	2
Te vorderen omzetbelasting	33	20
Voorschot personeel	2	-
Overige vorderingen en overlopende activa	0	1
Totaal	35	23

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor WAVA bedraagt dit drempelbedrag € 250.000.

Hierna is een (voorgeschreven) overzicht opgenomen met betrekking tot de kwartaalcijfers schatkistbankieren.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					2017
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	180	168	165	165
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	70	82	85	85
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	15.571			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	15.571			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	16.190	15.298	15.139	15.191
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	180	168	165	165

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het drempelbedrag voor schatkistbankieren in 2017 niet is overschreden.

3.2.5 Liquide middelen

	31-12-2017	31-12-2016
Rekening-courant BNG	1	96
Totaal	1	96

De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Bij de BNG is een kredietfaciliteit van € 1.588.230 beschikbaar.

3.2.6 Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen over 2017 is in onderstaand overzicht weergegeven.

Verloop eigen vermogen	1-1-2017	Resultaat bestemming 2016		Resultaat 2017	31-12-2017
		Toevoeging reserve	Terugbetaald aan gemeenten		
Algemene reserve	1.084	4			1.087
Resultaat voorgaand boekjaar	251	4-	247-		0
Resultaat boekjaar				379	379
Saldo	1.335	-	247-	379	1.466

Omdat de algemene reserve zich eind 2016 onder het gestelde maximum bevond heeft het bestuur bij het vaststellen van de jaarrekening 2016 besloten om € 4.000 van het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Daarmee bevond deze reserve zich weer op het maximumniveau.

Over het jaar 2017 heeft de WAVA een positief resultaat van € 379.000 behaald. Dit resultaat staat ter bestemming van het algemeen bestuur.

3.2.7 Voorzieningen

Voorziening voor groot onderhoud

Deze voorziening dient ter egalisatie van de kosten van (groot) onderhoud. De omvang van de voorziening is gebaseerd op een onderhoudsinventarisatie, met daaraan gekoppeld een meerjarige onderhoudsprognose. In 2017 is de onderhoudsinventarisatie geactualiseerd.

Voorzienbare verplichtingen

Deze voorziening heeft betrekking op de verplichtingen om aan de aangescherpte eisen van de archiefwet te kunnen voldoen.

	Saldo per 1-1-2017	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval in 2017	Totaal mutatie 2017	Saldo per 31-12-2017
Voorziening groot onderhoud	696	279	219-	-	60	756
Voorzienbare verplichtingen	20		-	-	-	20
Totaal	716	279	219-	-	60	776

3.2.8 Langlopende schulden (looptijd meer dan 1 jaar)

Overzicht leningen financiële instellingen		in euro's		
Verstrekker	BNG	BNG	BNG	Totaal
Oorspronkelijk bedrag	5.000.000	5.000.000	1.000.000	11.000.000
Datum laatste aflossing	29-4-2020	29-12-2021	29-12-2021	
Rentepercentage	0,30%	0,84%	0,335%	
Rentelast 2017	4.688	42.000	0	
Datum renteherziening	29-4-2020	29-12-2021	29-12-2022	
Saldo bij renteherziening	-	-	-	
Restant lening begin van het jaar	1.750.000	5.000.000	-	6.750.000
In 2017 opgenomen			1.000.000	1.000.000
Aflossing 2017	500.000-	1.000.000-		1.500.000-
Restant lening eind van het jaar	1.250.000	4.000.000	1.000.000	6.250.000

In 2017 hebben de geplande aflossingen tijdig plaatsgevonden. Voor de aflossing ad € 1.000.000 per 29 december 2017 is voor eenzelfde bedrag herfinanciering aangetrokken. De rentelast over 2017 met betrekking tot de langlopende leningen is € 47.000.

3.2.9 Netto vlottende passiva < 1 jaar

	31-12-2017	31-12-2016
Crediteuren	88	240
Totaal	88	240
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffing	379	415
Pensioenpremie	-	-
Totaal	379	415
<i>Schulden aan groepsmaatschappijen</i>		
!GO B.V.	606	240
Totaal	606	240
<i>Schulden aan deelnemende gemeenten</i>		
Uitstaande bijdrage conform begroting	-	-
Uitstaande subsidiebetalingen Wsw	-	-
Totaal	-	-
<i>Overlopende passiva</i>		
Personeelsvereniging	1	1
Tegoeden spaarverlof	291	294
Transitorische passiva	159	211
Totaal	451	506

Ultimo 2017 waren er geen kasgeldleningen opgenomen door WAVA.

De toename in de verplichtingen in spaarverlof betreffen de kosten van het opgebouwde spaarverlof en een dekking van mogelijke extra kosten bij versnelde opname van overige verloftegoeden.

3.2.10 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Vordering LIV

In 2017 is de LIV (laag inkomens voordeel) ingevoerd. In de regelgeving met betrekking tot LIV is bepaald dat de LIV pas in de maand september na afloop van het boekjaar wordt uitbetaald. Ten aanzien van de LIV-opbrengst over 2017 is sprake van onzekerheden in zowel de berekening van de LIV-opbrengst als in het op grond van deze berekening werkelijk te ontvangen bedrag, aangezien landelijk sprake is van een plafond in het beschikbare bedrag. Omdat 2017 het eerste jaar is van de LIV, zijn er nog geen ervaringen met zowel de berekening als de toepassing van het landelijke plafond. Gelet op deze onzekerheden kan de omvang van de LIV-vordering over 2017 niet worden bepaald. Om die reden is de opbrengst niet in de jaarrekening 2017 verwerkt. De opbrengst zal worden verantwoord in 2018, nadat de uitbetaling heeft plaatsgevonden. Het kan om een substantieel bedrag gaan.

Comfortletter

Het algemeen bestuur van de GR WAVA te Oosterhout heeft een comfortletter afgegeven die inhoudt dat de gemeenschappelijke regeling zich garant stelt voor alle schulden uit hoofde van de rechtshandelingen en een mogelijk negatief vermogen van !GO te Oosterhout. Deze toezegging vormt een zodanige regeling dat de nakoming van de verplichtingen van !GO ingeval van een tekort aan middelen wordt gewaarborgd door de GR WAVA. Deze aansprakelijkheid geldt zolang de besloten vennootschap !GO bestaat, of tot het moment dat de aansprakelijkheid schriftelijk wordt ingetrokken door het algemeen bestuur van de GR WAVA. Het algemeen bestuur heeft geen enkele intentie om de garantstelling in te trekken.

3.3 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

3.3.1 Algemeen

Het boekjaar 2017 sluit met een positief resultaat van € 379.000. Het resultaat van de deelneming !GO is hierin voor 100% meegenomen. Het positieve resultaat is in deels te danken aan incidentele factoren; zie in dit verband het overzicht van incidentele baten en lasten in paragraaf 3.3.15.

Naast dit resultaat is sprake van een positief resultaat op participatieactiviteiten van € 75.000. Het deel van dit resultaat dat samenhangt met opdrachten van de deelnemende gemeenten (€ 70.000) wordt afzonderlijk verrekend met de gemeenten; dit is opgenomen in de jaarrekening van !GO.

Hierna wordt een verklaring gegeven van de belangrijkste verschillen tussen de resultaten 2017 ten opzichte van de begroting 2017.

De opgenomen begrotingscijfers betreffen de cijfers volgens het bedrijfsplan 2017 (zijnde de eerste begrotingswijziging 2017), dat door het AB is vastgesteld op 23 februari 2017. In 2017 zijn er daarna geen begrotingswijzigingen meer geweest.

3.3.2 Bedrijfsopbrengsten

Opbrengsten uit diensten en verhuur

	2017	Begroting	2016
Diensten aan groepsmaatschappijen	281	282	352
Diensten aan gemeenten	1.349	1.310	1.308
Opbrengst verhuur onroerend goed	703	645	669
Totaal	2.333	2.237	2.328

De post diensten aan groepsmaatschappijen betreft de doorberekening aan !GO van de bij WAVA in dienst zijnde ambtenaren.

De diensten aan gemeenten betreft de uitvoering van het door WAVA met de gemeente Oosterhout gesloten contract voor groenwerkzaamheden.

De opbrengst verhuur onroerend goed heeft te maken met de doorbelasting van huur van de gebouwen aan !GO en de opbrengst van verhuur aan derden. De hogere opbrengst en opzichte van de begroting betreft de verhuur aan derden. In 2017 waren de kantoorruimten praktisch geheel verhuurd.

Rijkssubsidie

Deze post is als volgt opgebouwd:

	2017	Begroting	2016
Rijkssubsidie van 6 gemeenten	13.808	13.097	14.452
Rijkssubsidie van buitengemeenten	24	-	887
Rijkssubsidie totaal	13.832	13.097	15.338
Overheidsbijdrage via gemeente	-	-	61
Gemeentelijke bijdrage	1.658	1.658	1.240
Totaal	15.490	14.755	16.640

De rijkssubsidie wsw is grotendeels in bovenstaand overzicht opgenomen; het gedeelte dat is doorbetaald aan andere gemeenten is hierna onder de personeelskosten opgenomen. Om inzicht te krijgen van de wsw-subsidie en de daarmee samenhangende personele kosten is hierna een overzicht opgenomen van het subsidieresultaat. De baten en lasten die onderdeel uitmaken van het subsidieresultaat zijn onder enkele verschillende resultaatposten in deze jaarrekening opgenomen en in onderstaand overzicht samengevat.

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Rijkssubsidie deelnemende gemeenten	13.832	13.097	14.452
Ontvangen van buitengemeenten	-	-	887
	13.832	13.097	15.339
Doorbetaald aan buitengemeenten (verantwoord onder personeelskosten)	16-	-	1.002-
Netto rijkssubsidie	13.816	13.097	14.337
Personeelslasten sw-medewerkers, incl. vervoerskosten	14.398-	-14.048	14.895-
Rijkssubsidie m.b.t. medewerkers begeleid werken (verrekend met !GO)	478-	-500	519-
Totaal lasten subsidieresultaat	14.875-	14.548-	15.414-
Bonus begeleid werken	-	-	61
Subsidieresultaat	1.060-	1.451-	1.016-

Het subsidieresultaat over 2017 is € 391.000 gunstiger dan begroot. Dit verschil kan als een incidentele bate worden aangemerkt, zoals hierna nader is toegelicht. De rijkssubsidie in het bedrijfsplan 2017 is gebaseerd op de septembercirculaire 2016. De subsidie 2017 is in de meicirculaire 2017 vastgesteld en bleek aanzienlijk hoger te zijn dan de septembercirculaire (totaal € 735.000 hoger). Dit heeft te maken met een prijscomponent (€ 348.000) en voor het overige met een hoeveelheidscomponent (€ 387.000). De prijscomponent (LPO) heeft zich maar voor een deel vertaald in hogere loonkosten van sw-medewerkers. Op 1 juli 2017 zijn de lonen op basis van de cao-sw verhoogd met 0,89%; de rest van de LPO is via een cao-loonstijging per 1 januari 2018 doorgegeven aan de sw-medewerkers en dit laatste levert dus voor 2017 een incidentele bate op. De hoeveelheidscomponent in het budget viel gunstiger uit dan begroot doordat in het definitieve budget is uitgegaan van meer AJ's (mede door de demping die wordt toegepast als een

gemeente minder dan 100 AJ heeft). Doordat jaarlijks het budget opnieuw wordt vastgesteld op basis van de statistiekgegevens in het voorgaande jaar, werkt dit voordeel niet door naar volgende jaren en is als incidenteel te beschouwen. De loonkosten van de sw-medewerkers zijn hoger dan begroot. Dit heeft er mee te maken dat de gemiddelde loonkosten per fte hoger waren, terwijl de begrote LIV-opbrengst nog niet is meegenomen. Dit heeft te maken met onzekerheden over de hoogte van het LIV-bedrag over 2017, zoals is toegelicht in paragraaf 3.2.10 'niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'. Ook dit kan als incidenteel worden aangemerkt.

In paragraaf 3.4.1. is, per gemeente gespecificeerd, een overzicht opgenomen van de aantallen arbeidsjaren (AJ) die zijn opgenomen in het budget en de realisatie over 2017. Doordat het budget volgens de meicirculaire aanzienlijk hoger is dan was begroot is bij alle gemeenten sprake van 'onderrealisatie'. De werkelijke realisatie ligt overigens redelijk in lijn (99,2%) met de prognose volgens het bedrijfsplan.

Met ingang van 2017 wordt de rijkssubsidie per gemeente bepaald op basis van 'betalende gemeente' in plaats van 'woongemeente'. Hierdoor zijn de verrekeningen met 'buitengemeenten' met ingang van 2017 praktisch vervallen en komen nog alleen voor in de gevallen dat een medewerker in de loop van het jaar bij een ander bedrijf gaat werken.

De overheidsbijdrage via de gemeente in 2016 betreft de ontvangst in dat jaar van de bonus voor begeleid werken over het jaar 2014. De betaling van deze bonus vindt plaats in het 2^e jaar na het jaar waarop de bonus betrekking heeft. Het jaar 2014 betreft het laatste jaar waarover deze bonus is uitbetaald.

Gemeentelijke bijdrage

De in de jaarrekening opgenomen gemeentelijke bijdrage is conform de begroting. In de paragrafen 4.1 en 4.2 is een overzicht per gemeente opgenomen van de voorschotbijdrage (zoals bepaald bij het vaststellen van het bedrijfsplan) en de afrekening over 2017. Het werkelijk aantal plaatsingen in het jaar de basis voor deze afrekening.

3.3.3 Personeelskosten

	2017	Begroting	2016
Lonen Wsw-/ambtelijk personeel	14.280	13.779	14.831
Doorbetalde Rijkssubsidie aan buitengemeenten	16	-	1.002
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	14.296	13.779	15.833
Overige personeelskosten	433	551	562
Totaal	<hr/> 14.729	<hr/> 14.330	<hr/> 16.395

De loonkosten betreffen de kosten van de sw-medewerkers en enkele ambtelijke medewerkers. Op de loonkosten van de sw-medewerkers en de verrekening buitengemeenten is hiervoor bij de toelichting op de rijkssubsidie en het subsidieresultaat al nader ingegaan, zodat daarnaar wordt verwezen.

3.3.4 Kosten dienstverlening door groepsmaatschappijen

De dienstverlening door !GO betreft de uitvoering van het door de GR WAVA met de gemeente Oosterhout gesloten contract voor groenwerkzaamheden en de uitvoering van de SW-taak begeleid werken.

3.3.5 Afschrijvingen

	2017	Begroting	2016
Afschrijving voorzieningen aan terreinen	20	20	20
Afschrijving gebouwen/kantoorinrichting	153	155	155
Afschrijving installaties	85	93	93
Afschrijving immateriële vaste activa	425	131	131
Totaal	682	399	399

In 2017 zijn, op grond van een besluit van het bestuur d.d. 21 december 2017, de resterende boekwaarden op 31 december van de immateriële vaste activa vervroegd afgeschreven. Dit leidt tot een incidentele last van € 294.000.

3.3.6 Huisvestingskosten

	2017	Begroting	2016
Verzekeringen en belastingen	33	37	37
Kosten energie	101	121	123
Onderhoud terreinen	2	3	1
Onderhoud gebouwen	145	126	125
Onderhoud installaties	77	62	44
Totaal	358	349	328

3.3.7 Belastingen en verzekeringen

	2017	Begroting	2016
Milieubelasting	2	5	4
Bedrijfsschadeverzekering	0	-	2
Totaal	2	5	6

3.3.8 Overige bedrijfskosten

	2017	Begroting	2016
Accountants- en administratiekosten	15	12	12
Abonnementen en contributies	20	20	19
Advieskosten	16	16	-
Overige algemene kosten	1	5	2-
Totaal	53	53	29

3.3.9 Financiële baten en lasten

	2017	Begroting	2016
Ontvangen rente overig	-	-	-
Totaal rente ontvangen	-	-	-
Betaalde rente gebouwen	5	6	6
Betaalde rente leningen derden	42	42	42
Totaal rente betaald	47	48	48

3.3.10 Resultaat deelnemingen

In het resultaat deelnemingen is opgenomen het resultaat 2017 van deelneming !GO en haar geconsolideerde deelnemingen.

In het resultaat van !GO is een incidentele bate begrepen met betrekking tot een vordering op een voormalig directeur ad € 163.000; daarnaast incidentele lasten in verband met de implementatie van AFAS (consultancy kosten e.d.; € 69.000).

Daarnaast zijn in het resultaat van !GO enkele posten opgenomen die bij WAVA worden verantwoord onder 'onvoorzien'. Het resultaat van de deelneming !GO is daarom als volgt in de jaarrekening van WAVA verwerkt:

Onder resultaat deelnemingen (3.3.10)	€ 378.000
Onder onvoorzien (3.3.14)	€ -63.000
Totaal resultaat !GO	€ 315.000

3.3.11 Toepassing WNT

Jaarlijks dienen de gegevens in het kader van de Wet Normering Topinkomens verstrekt te worden. De rapportage betreft de inkomens van de topfunctionarissen zoals die in het kader van de wet aangewezen zijn.

Hierna zijn de gegevens van de topfunctionarissen bij WAVA opgenomen over het jaar 2017. Daarbij zijn per functie ook de geldende maxima vermeld.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1		dhr. Drs. E.B.A. Lichtenberg MCM
Functiegegevens		Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017		[01/01] - [31/12]
Deeltijdfactor in fte		1,0
Gewezen topfunctionaris?		nee
(Fictieve) dienstbetrekking?		ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		140.524
Beloningen betaalbaar op termijn		20.639
<i>Subtotaal</i>		<i>161.163</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		181.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag		N.v.t.
Totale bezoldiging		161.163
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016		01/01 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte		1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		130.944
Beloningen betaalbaar op termijn		18.462
Totale bezoldiging 2016		149.406

Ter toelichting hierbij wordt nog opgemerkt dat het verschil tussen 2017 en 2016 voortkomt uit 2 factoren: salarisaanpassing op basis van de algemene loonstijging volgens de CAR-UWO en de invoering van het individueel keuzebudget (IKB), waardoor in de bezoldiging over 2017 geen 12 maar 19 maanden vakantietoelage is begrepen.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	dhr. J. van Huijgevoort	dhr. Mr. S.M.T.P. Vermeulen
Functiegegevens	Extern bestuurslid	Extern bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	7.000	7.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.100	18.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	7.000	7.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01-31/12	01/01-31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	7.000	7.000
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0
Totale bezoldiging 2016	7.000	7.000

De maxima zoals genoemd in de wet worden door geen van de topfunctionarissen overschreden.

3.3.12 Overzicht gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen

Gezien de aard van het SW-bedrijf kent de GR WAVA geen andere dekkingsmiddelen dan de rijkssubsidie in het kader van de Wsw, die rechtstreeks van de deelnemende gemeenten wordt ontvangen.

3.3.13 Begrotingsrechtmatigheid

De totale lasten zijn hoger dan begroot. De direct daarmee te relateren baten zijn eveneens hoger en overtreffen de stijging van de lasten. Hierdoor wordt per saldo binnen de gestelde (begrotings-)kaders gebleven.

Op grond hiervan kan worden geconcludeerd dat zich geen begrotingsonrechtmatigheden op programmaniveau hebben voorgedaan, die zouden moeten meetellen in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

3.3.14 Overzicht onvoorziene uitgaven

In de begroting 2017 was een post voor onvoorziën opgenomen van € 100.000. Ten laste hiervan zijn in 2017 de volgende kosten gebracht:
inhuur externe begeleiding voor inrichting processen met betrekking tot inkoop en HRM-payroll € 63.000.

3.3.15 Incidentele baten en lasten

Volgens de geldende verslaggevingsregels (BBV) dient een overzicht van incidentele baten en lasten te worden opgenomen.

In de jaarrekening 2017 van WAVA zijn de volgende incidentele posten opgenomen:

Subsidieresultaat wsw (zie paragraaf 3.3.2)	€ 391.000 (bate)
Vervroegde afschrijving immateriële vaste activa (par. 3.3.5)	€ 294.000 (last)
Incidentele bate voormalig directeur (par. 3.3.10)	€ 163.000 (bate)
Kosten implementatie ca. AFAS (par. 3.3.10)	€ 69.000 (last)
Onvoorziene uitgaven (par. 3.3.14)	€ 63.000 (last)

Per saldo € 128.000, batig.

Oosterhout , 22 maart 2018.

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling WAVA

Drs. E.B.A. Lichtenberg MCM
Algemeen directeur

3.4 OVERIGE INFORMATIE

3.4.1 Werknemers

Realisatie sw over 2017, in arbeidsjaren (AJ)				
Gemeente	Volgens bedrijfsplan	In budget (meicirculaire 2017)	Realisatie binnen WAVA (gem. 2017)	Vershil met budget (meicirculaire)
Aalburg	32,1	34,9	34,8	0,1-
Drimmelen	61,2	63,1	60,6	2,5-
Geertruidenberg	77,0	80,8	76,7	4,1-
Oosterhout ¹⁾	245,2	251,2	244,8	6,4-
Werkendam	72,4	73,7	69,2	4,5-
Woudrichem	44,4	43,3	42,0	1,3-
	<u>532,3</u>	<u>547,0</u>	<u>528,1</u>	<u>19,0-</u>

¹⁾ de medewerkers die vanuit 'buitengemeenten' werkzaam zijn bij WAVA worden geregistreerd onder de gemeente Oosterhout

Stand per ultimo in fte	2017	2016
Ambtelijk personeel	3,9	3,7
Waarvan niet actief	0,0	0,0
Waarvan actief werkzaam	3,9	3,7
WSW dienstverbanden	482,5	508,0
WSW begeleid werken	18,6	18,2

3.4.2 Kengetallen per SW-medewerker in AJ

	2017	2016
Kengetallen per SW-medewerker in AJ		
Rijkssubsidie	25.240	25.457
Gemeentelijke bijdrage	3.140	2.215
Loonkosten SW	26.640	26.376
Overige personeelskosten SW	820	1.025

4. OVERIGE GEGEVENS

4.1 BIJDRAGE PER GEMEENTE, VOORSCHOT

	Aantal plaatsingen vlgs. bedrijfsplan	Bijdrage subsidieresultaat	Omslagfactor vaste lasten	Bijdrage vaste lasten	Totaal berekend voorschot
Gemeente Aalburg	38	77.540,00	5,14%	20.498,00	98.038,00
Gemeente Drimmelen	77	157.120,00	12,17%	48.569,00	205.689,00
Gemeente Geertruidenberg	97	197.930,00	15,61%	62.279,00	260.209,00
Gemeente Oosterhout	269	548.900,00	45,39%	181.091,00	729.991,00
Gemeente Werkendam	85	173.444,00	13,19%	52.617,00	226.061,00
Gemeente Woudrichem	51	104.066,00	8,51%	33.946,00	138.012,00
Totaal	617	1.259.000,00	100,00%	399.000,00	1.658.000,00

4.2 BIJDRAGE PER GEMEENTE, AFREKENING

	Basis voorschot 2017	Ontvangen Voorschot Gemeentelijke bijdrage 2017	Werkelijk Aantal Plaatsingen 2017	Omslagfactor vaste lasten	Definitieve Gemeentelijke Bijdrage 2017	Verschil/ afrekening 2017
Gemeente Aalburg	38	98.038,00	38	5,14%	100.905,00	2.867,00
Gemeente Drimmelen	77	205.689,00	72	12,17%	200.919,00	-4.770,00
Gemeente Geertruidenberg	97	260.209,00	93	15,61%	259.064,00	-1.145,00
Gemeente Oosterhout	269	729.990,00	263	45,39%	737.590,00	7.600,00
Gemeente Werkendam	85	226.061,00	79	13,19%	219.778,00	-6.283,00
Gemeente Woudrichem	51	138.013,00	50	8,51%	139.744,00	1.731,00
Totaal	617	1.658.000,00	595	100%	1.658.000,00	0,00

5. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT